

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
RUDZL - Kaderbrief begroting 2025

DATUM
6 februari 2024
Verz. 8 februari 2024

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
RHGG (Roger) Huntjens

TELEFOONNUMMER
043 350 6019

ONZE REFERENTIE
2024.00458

E-MAILADRES
Roger.Huntjens@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4448

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

In deze raadsinformatiebrief vraag ik uw aandacht voor de op 28 december 2023 (tijdens kerstreces) in de dagmail gepubliceerde *Kaderbrief begroting 2025* van de Omgevingsdienst RUD ZL. In deze kaderbrief is u geen zienswijze¹ gevraagd, zoals dat in 2022 wel is gedaan bij de overdracht van de zogenaamde nieuwe bodembasistaken.

Deze Kaderbrief over de begroting 2025 is bovenal een informatieve brief over verwachte noodzakelijke extra financiële bijdrages van de deelnemers als gevolg van enerzijds nieuwe wettelijke taken en verplichtingen voor de RUD ZL onder de Omgevingswet en anderzijds extra opgaven voor de RUD ZL als gevolg van de zogenaamde robuustheidscriteria vanuit het landelijk Interbestuurlijke Programma versterking VTH-stelsel van de staatssecretaris van I&W.

Momenteel zijn de directie en het Dagelijks Bestuur van de RUD ZL aan zet om de nieuwe opgaven in beeld te krijgen, zowel inhoudelijk als financieel. Dat is een flinke klus. Zo dient de RUD ZL ook uiterlijk 1 april 2024 een Plan van Aanpak over de aanpak van de robuustheidscriteria bij de staatssecretaris in te dienen. De verwachting bestaat dan ook dat in de conceptbegroting 2025 de benodigde extra fte's worden gevraagd om te kunnen voldoen aan de nieuwe wettelijke taken alsmede de versterking van de eigen bedrijfsvoering uit de opgaven rondom de robuustheidscriteria.

Volledigheidshalve is de Kaderbrief 2025 bijgevoegd (bijlage 1) zodat u in het licht van de binnenkort (uiterlijk 1 april 2024) te ontvangen jaarrekening 2023 alsmede de conceptbegroting 2025 RUD ZL hier (nogmaals) kennis van kan nemen. Het college zal u na ontvangst van de nieuwe jaarstukken deze zo snel mogelijk via een raadsvoorstel aan u voorleggen.

Hoogachtend,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap

¹ Het gebruik maken van een zienswijze is overigens geen verplicht instrument bij de Kaderbrief.

Ingek.: 27 DEC 2023

Reg. nr.:

De raad van de gemeente Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Ons kenmerk DOC-00592362
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 1
Contactpersoon 5.1.2e
Telefoon 5.1524.2e
E-mail 5.1.2e
Onderwerp Kaderbrief begroting 2025

Maastricht 18 december 2023
Verzonden 20 DEC. 2023

Geachte voorzitter,

Op 13 december 2023 heeft het Algemeen Bestuur kennisgenomen van onze kaderbrief voor de begroting 2025. De kaderbrief treft u aan als bijlage bij deze brief. In de kaderbrief worden de belangrijke veranderingen geschetst die wij nu op de organisatie zien afkomen voor 2025. Wij kunnen de impact van deze veranderingen nog niet volledig inschatten. Wij verwachten dat wij de veranderingen duidelijk hebben en kwantificeerbaar kunnen maken in de ontwerpbegroting 2025 die wij u eind maart 2024 aanbieden ten behoeve van het geven van een zienswijze.

Impulsprogramma IBP VTH

Reeds vorig jaar berichtten wij u over het interbestuurlijk programma dat het Rijk, de VNG, IPO en Omgevingsdienst.nl tezamen hebben opgezet. Het programma bestaat uit 6 aandachtsgebieden, pijlers genaamd. De eerste resultaten van het interbestuurlijk programma zijn bekend. Zo is er bij de RUD Zuid-Limburg een visitatie geweest in het voorjaar van 2023 in het kader van dit programma, pijler 6 (monitoring kwaliteit milieutoezicht) waaruit een aantal aanbevelingen is voortgekomen. Ook zijn er criteria geformuleerd waaraan een Omgevingsdienst dient te voldoen om robuust te zijn. (Pijler 1- Robuuste omgevingsdiensten en financiering) Hieruit blijkt dat de RUD Zuid-Limburg nog niet voldoet aan de in het interbestuurlijk programma geformuleerde robuustheidscriteria.

Met name op de weg naar het voldoen aan robuustheidscriteria wordt in de kaderbrief ingegaan. Een omgevingsdienst is robuust als hij een bepaalde omvang heeft en als de kwaliteit en het innoverend vermogen op peil zijn. Die kwaliteit ziet enerzijds op de kwaliteit van de uitvoering van het primaire proces, maar anderzijds ook op de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Met name informatievoorziening is een thema dat nog meer aandacht behoeft. Hierdoor kan niet alleen beter worden gecommuniceerd over landelijke ontwikkelingen maar kan ook een waardevolle bijdrage worden geleverd aan input ten behoeve van beleidsinformatie over milieu aan onze deelnemers.

Daarnaast wordt het voor elke omgevingsdienst wenselijk geacht om te beschikken over 1% innovatiebudget.

Een andere pijler van het Impulsprogramma is Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging. Per 1 januari 2024 is in de begroting voorzien in 2 FTE BOA-capaciteit die volledig door de Provincie Limburg wordt gefinancierd en primair ook voor dit bevoegd gezag wordt ingezet. Ten behoeve van de kwaliteitscriteria moet deze formatie groeien naar 3 fte (toename van 1 fte), nu de opsporing van milieudelicten van even groot belang is voor de activiteiten die onder het bevoegd gezag van gemeenten vallen.

Omgevingswet

Hoewel de Omgevingswet per 1 januari 2024 zal worden ingevoerd zullen de consequenties niet volledig in 2024 zijn beslag krijgen. Zo zullen er meer milieubelastende activiteiten (MBA's, nieuw begrip) onder het basistakenpakket vallen dan er nu inrichtingen zijn. Er zal een verschuiving van uitvoeringstaken van gemeenten naar de RUD Zuid-Limburg plaatshebben. Dit betekent aan de kant van gemeenten een vermindering van werkzaamheden aan de kant van de RUD Zuid-Limburg een vergroting van het takenpakket.

Toekomstagenda 2021-2025

In oktober 2023 is een bestuurlijke conferentie georganiseerd waarin een aantal ontwikkelthema's uit de toekomstagenda is uitgediept. Deze liggen in het verlengde van de landelijke ontwikkelingen zoals hierboven geschetst. De ontwikkelthema's worden verder uitgewerkt om financieel vorm te geven.

Financiële ontwikkelingen

We gaan uit van inflatiecijfers van het CPB. De voorspelling is een toename van ca 5,4% loonindex. Aangezien dit de grootste component van onze begroting is gaan we ervan uit dat het effect op de tarieven een toename van ca 5% zal betekenen. Er is bovendien nog een kleine restpost uit de loononderhandelingen 2024 die in 2025 geeffectueerd zal worden, namelijk is er in het akkoord over de cao SGO 2024 t/m maart 2025 overeengekomen dat er een extra vrije dag wordt gegeven aan alle medewerkers. Dat zal additioneel een effect hebben van 0,5% op de tarieven.

Een afschrift van deze brief met de bijlage hebben wij gezonden aan burgemeester en wethouders van uw gemeente.

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur van de RUD Zuid-Limburg,

De secretaris,

De voorzitter,

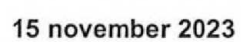
5.1. 5.1
2e .2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Deze kaderbrief vormt de start van onze planning en controlcyclus en hiermee informeren wij onze deelnemers over de beleidsvoornemens, de verwachte financiële consequenties hiervan en de consequenties van overige gewijzigde omstandigheden. De kaderbrief vormt de basis voor onze op te stellen begroting 2025.

Er komen grote veranderingen op ons af waarvan we de impact op dit moment nog niet volledig kunnen inschatten. Met name het op te stellen plan van aanpak dat wij per 1 april 2024 aan het ministerie moeten aanleveren waarin wij onze plannen om te komen tot een robuuste omgevingsdienst. Aangezien deze inleverdatum samenvalt met de toezending van de ontwerpbegroting verwachten wij dat voordat de ontwerpbegroting aangeboden wordt voor een zienswijze, deze veranderingen duidelijk te hebben en kwantificeerbaar kunnen maken.

Interbestuurlijk Programma versterking VTH stelsel

In het Interbestuurlijk Programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) van 8 juni 2022 zijn de bevindingen uit het adviesrapport van de commissie Van Aartsen over het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving praktisch vertaald.

Het Programma bestaat uit 6 pijlers:

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging
3. Informatievoorziening VTH
4. Kennisinfrastructuur
5. Onafhankelijke uitvoering toezicht en handhaving
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht (o.a. visitatie)

Het IBP VTH is nu bijna anderhalf jaar aan de slag en daarmee gaan we richting het einde van de looptijd van twee jaar. Het eerste jaar was bedoeld om plannen te maken en het tweede jaar voor de implementatie. Uit de voortgangsrapportage van het IBP VTH afgelopen zomer blijkt dat een aantal zaken goed op schema ligt en een aantal zaken om verschillende redenen achterloopt in de planning. Een belangrijke mijlpaal is de door het bestuurlijk overleg IBP VTH goedgekeurde set van robuustheidscriteria voor de ondergrens van omgevingsdiensten. Een robuuste omgevingsdienst voldoet aan de criteria effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency. Deze criteria zijn omgezet in kritische prestatie-indicatoren.

Robuuste omgevingsdiensten

De robuustheidscriteria zijn omgezet in zes kritische prestatie-indicatoren (kpi's). Deze kpi's vormen de ondergrens waar omgevingsdiensten aan moeten voldoen en luiden als volgt:

1. De omvang van het regionaal werkprogramma gecombineerd met het percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang is minimaal € 16,5 miljoen (inclusief overhead en prijspeil 2023) en 80% van de medewerkers in het primaire proces is in dienst van de organisatie.
2. De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basistaken als de plustaken.
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie. Het percentage voor het innovatiebudget wordt in het kader van het onderzoek naar de robuuste financiering nader bepaald.
4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvermogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en

expliciete afspraken over uitname. Het percentage voor het weerstandsvermogen wordt in het kader van het onderzoek naar de robuuste financiering nader bepaald.

5. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en opleidingsbudget van 3% van de loonsom.
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

Alle omgevingsdiensten moeten aan de 6 genormeerde kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan. Uit toetsing is gebleken dat onze dienst nog niet geheel voldoet aan alle robuustheidscriteria.

Uiterlijk 1 april 2024 moeten wij een plan van aanpak opleveren aan ministerie hoe wij toegroeien naar robuustheid. Aangezien het plan nog in wording is, en er hierin keuzes gemaakt zullen worden is op dit moment nog niet kwantificeerbaar wat hiervan de gevolgen zijn. Het plan zal consequenties hebben voor taken en personeel, en daarmee voor middelen.

In de ontwerpbegroting 2025 die rond dezelfde datum wordt toegestuurd voor zienswijzen aan raden en staten, zal dit in beeld worden gebracht.

De robuustheid van een dienst wordt door meer bepaald dat alleen de zes kpi's. De samenhang van alle geïnventariseerde kpi's en de overige pijlers van het programma, bepalen de uiteindelijke robuustheid van de dienst. De visitatie van pijler 6 heeft hierin een belangrijke rol.

De RUD Zuid-Limburg heeft zich als een van de eerste omgevingsdiensten gemeld voor visitatie. Uit de visitatie (rapport van 15 juni 2023) is naar voren gekomen dat de focus van de RUD Zuid-Limburg sterk is gericht op efficiëntie. Als het gaat om kwaliteit is het belangrijk dat met name effectiviteit centraal staat. Opmerkingen van de visitatiecommissie hebben met name daarop betrekking.

Verder heeft de visitatiecommissie vraagtekens geplaatst bij het volledig inbrengen van de basistaken bij de dienst door de deelnemers. Aanbevolen wordt hierop actie te ondernemen.

Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging

Op dit moment is met ingang van het begrotingsjaar 2024 geregeld dat er 2 fte BOA bij de RUD Zuid-Limburg in de formatie zijn opgenomen. Deze worden volledig gefinancierd door de Provincie Limburg en worden ook ingezet ten aanzien van activiteiten waarvoor de provincie het bevoegd gezag is (o.a. BRZO/Seveso-inrichtingen). Incidentele inzet bij de gemeentelijke deelnemers zou mogelijk via na-facturatie verrekend kunnen worden. Gelet op het IBP VTH, de versterking van de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving, zijn wij van mening dat er moet worden ingezet op een derde fte BOA. (=1 fte groei) Dit ook om zeker aan de maat te zijn voor de kwaliteitscriteria 2.3. BOA taken zijn/worden belegd bij milieu-inspecteurs die toegerust zijn om BOA taken te verrichten. Dat wil zeggen inzetten van strafrecht ten behoeve van milieuovertredingen. Deze inzet is ook van belang bij de opsporing van milieudelicten bij MBA's onder het bevoegd gezag van een gemeente.

Bedrijfsvoering en innovatie

Binnen de organisatie zijn met ingang van het begrotingsjaar 2024 2 fte opgenomen voor informatievoorziening. Dit is heel basaal. Inzet van informatievoorziening en Business Intelligence (BI) vraagt om meer capaciteit. Dit is een element dat mee moet worden genomen in de groei naar een robuuste omgevingsdienst. Het is noodzakelijk dat onze informatievoorziening / datakwaliteit verbetert om ons te kunnen verantwoorden op behaalde milieuresultaten met oog voor (kosten)effectiviteit. Uit een inmiddels opgestelde checklist robuustheid blijkt dat minimaal 3 fte noodzakelijk wordt geacht. Ook op dit vlak voldoet we nog niet aan de robuustheidscriteria en is 1 fte groei noodzakelijk.

Pijler 3 van het IBP VTH die ziet op informatievoorziening in het VTH stelsel is nog in ontwikkeling. In deze pijler zullen normen worden geformuleerd op dit vlak. In Pijler 4 ziet op kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt. Voor het onderdeel kennisinfrastructuur staat als eerste genoemd als doelstelling "beter gebruik van kennis en data (informatievoorziening) bij Vergunnen, Toezicht en Handhaven. Verwacht mag worden dat ook vanuit die pijlers verdere eisen aan onze data en informatievoorziening gesteld worden.

Daarnaast wordt het voor elke omgevingsdienst wenselijk geacht om (minimaal) 1% in de begroting op te nemen als innovatiebudget. Dit mag niet ten laste komen van het primaire proces.

Voor deze verdere ontwikkeling is het nodig de bedrijfsvoering te professionaliseren en te positioneren in de dienst in een aparte afdeling bedrijfsvoering. Vanuit deze afdeling kan gebouwd worden aan het kenniscentrum, de innovatie, de communicatie, projectleiding en advisering over beleid van/voor de partners e.d. zodat vanuit BI-tools gewerkt kan worden aan de bijdrage van de omgevingsdienst aan de sluiting van de big eight.

De bedrijfsvoering zal onderdeel uitmaken van het op te stellen plan om te komen tot een robuuste omgevingsdienst.

Omgevingswet

Onder de Omgevingswet zullen er meer milieubelastende activiteiten (MBA's) zijn die onder het basistakenpakket vallen, dan dat er nu inrichtingen zijn. Wat dat precies betekent voor het totale bestand aan MBA's op locaties die dan onder het takenpakket van de omgevingsdienst vallen, wordt meegenomen in het lopende traject 'omzetting inrichtingen naar MBA's'. Daarnaast zullen er vanuit de Omgevingswet en de bijbehorende MBA's meer locaties dan nu verplichte basistaken worden.

Het betreft een lichte categorie bedrijven die nu nog onder het takenpakket van de gemeenten vallen. Dit verandert onder de Omgevingswet per 1 januari 2024. Omdat de RUD Zuid-Limburg deze nog niet in haar inrichtingenpakket heeft worden die niet door de organisatie beheerd en ook niet meegenomen in de omzetting. Hier vindt dus een verschuiving van uitvoeringstaken plaats.

Beleidsvoornemens

1. De Toekomstagenda 2021-2025 van de RUD Zuid-Limburg:

De in de Toekomstagenda opgenomen ontwikkelthema's zijn in samenspraak met de deelnemers en andere stakeholders van de RUD Zuid-Limburg opgesteld en kennen dezelfde c.q. vergelijkbare thema's zoals deze ook zijn geadresseerd in het rapport van Van Aartsen. In oktober 2023 is een bestuurlijke conferentie georganiseerd waarin een aantal beginselen is uitgediept. Deze worden verder uitgewerkt om financieel vorm te geven.

2. Ontwikkelingen buiten de Toekomstagenda:

De beleidsvoornemens van de RUD Zuid-Limburg voor 2025 ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024 zijn:

Nieuwe wettelijke taken uitvoeren:

- Er zullen extra taken op de omgevingsdiensten afkomen omdat de basistaken voor het toezicht op energiebesparing is verruimd; er geldt voor meer bedrijven dan voorheen een onderzoeksplicht en een informatieplicht energiebesparing;
- Er zullen extra taken bij de RUD Zuid-Limburg worden ingebracht omdat er meer MBA's als basistaak worden aangewezen;
- Administratief toezicht van personenmobiliteit bij bedrijven.

Overige thema's waarop extra ingezet kan worden (speerpunten 2025):

- Actualisering vergunningen;
- Financiële zekerheid bedrijven;
- Zeer zorgwekkende stoffen.

Financiële ontwikkelingen

De RUD Zuid-Limburg heeft sinds haar eerste begroting de indexcijfers uit de septemberpublicatie van het CPB gehanteerd. Met uitzondering van de begroting voor het jaar 2024 toen de CPB cijfers erg achterliepen ten opzichte van de feitelijke ontwikkelingen. Nu de inflatie weer genormaliseerd is keren we terug naar de CPB index.

Indexcijfers CPB¹

Omschrijving	2025
Personeel gerelateerde kosten CPB	5,4%
Materiele kosten CPB	1,6 %

De ontwikkeling van de tarieven is moeilijk te voorspellen. Uit de inflatie-ontwikkeling zullen de tarieven ca. 5% toenemen. Afhankelijk van het uitgewerkte robuustheidsscenario kan dat meer of minder zijn. Het totale effect van de inflatie is € 0.9 mln.

Daarenboven is op 13 december 2023 het onderhandelaarsakkoord van november bekrachtigd voor de nieuwe Cao SGO 2024 t/m maart 2025. Hierin is opgenomen vanaf 1 januari 2025 een extra vrije dag voor alle medewerkers. In de directe uren betekent dat een productieverlies van 1000 productieve uren en daarmee nog eens € 0,1 mln.

We mogen ervan uitgaan dat, nu geconstateerd is dat de RUD Zuid-Limburg ten opzichte van de kpi van een omzet van € 16,5 mln in 2023 ca € 2 mln. achterblijft in het huidige landschap van omgevingsdiensten, de toepassing van inflatiecorrectie niet zal meetellen om tot robuustheid te komen.

Er moeten keuzes gemaakt worden in het op te stellen plan van aanpak per 1 april 2024 om tot robuustheid te komen. Dit betekent deels investeren in de overhead (BI, afdeling bedrijfsvoering, ontwikkelbudget), deels investeren in het primaire proces (nieuwe taken onder Omgevingswet, ontwikkelingen in energietoezicht, BOA's ter versterking van de strafrechtketen). Hierbij is van belang dat in ieder geval alle basistaken zijn ingebracht door de deelnemers, zoals dit ook wettelijk vastligt. Naast een kwalitatieve impuls betekent dit ook een financiële versteviging ten behoeve het voldoen aan onder andere het omvangcriterium van de robuustheidscriteria.

Verder is het werken met een regionale risicoanalyse t.b.v. een jaarlijks uitvoeringsprogramma, gebaseerd om een regionaal uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid ook aangemerkt als bijdrage aan robuustheid.

Hoe groter de toename in het primaire proces, des te beperkter is de toename van de tarieven als gevolg van de toename in overhead. Immers dan wordt de overhead over een groter aantal directe uren verdeeld. Waarbij wel de verhouding tot de basistaken in het oog gehouden moet worden. Immers een groot takenpakket buiten het basistakenpakket vraagt om een regeling die het verminderen van plustaken regelt om te voorkomen dat de robuustheid van de omgevingsdienst wordt aangetast.

¹ Bron CPB verkenningen augustus 2023, ontwikkelingen 2025-2028

De keuzes die gemaakt worden om de RUD Zuid-Limburg tot een robuuste omgevingsdienst te maken landen in een plan van aanpak dat per 1 april 2024 moet zijn aangeboden aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en dat ertoe moet leiden dat uiterlijk 1 april 2026 de maatregelen uit het plan zijn geïmplementeerd.

De uitrol van de plannen zal dus met name in 2025 moeten plaatsvinden en zullen daarom deel uitmaken van de ontwerpbegroting 2025.

	2025
PERSONELE LASTEN	
	€
	16.611.06
Salariskosten en inhuur personeel	8
	€
Overige personele kosten	1.098.278
	€
PERSONEEL DERDEN	1.099.665
KAPITAALLASTEN	€ 164.043
Verbruikskosten en onderhoudskosten materieel	€ 271.334
	€
INDIRECTE KOSTEN	1.536.190
ONVOORZIEN	
Onvoorzien 5% (incl afronding)	€ 176.003
	€
	21.004.94
	3

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gedeeltes geanonimiseerd op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:

Art. 5.1 lid 2 onderdeel e

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon instemt met openbaarmaking

Pagina('s): 1 2